

UUTISKIRJE

Hei,

Terveisiä Makumiran yliopiston kampukselta Pohjois-Tansaniasta!

Aloitin työni Tansanian evankelis-luterilaisen kirkon ylläpitämällä Makumiran yliopistolla opettajien kouluttajana 18 vuotta sitten vuonna 2008. Yksi pitkäaikaisimmista työtovereistani on **Rose Munisi**, kasvatustieteilijä, jolla on takanaan jo pitkä ura sekä opetustehtävissä että hallinnollisissa tehtävissä laitoksen esihenkilönä ja tiedekunnan dekaanina. Muistelimme yhdessä, miten aloitimme työssä olevien yläkoulun opettajien täydennyskoulutuksen suunnittelun reilut kymmenen vuotta sitten vuonna 2014. Suunnittelun tuloksena syntyi Suomen Lähetyseuran tukema PITA-hanke (engl. Participatory and Integrative Teaching Approach), joka jatkuu edelleen. Rose oli PITA-hankkeen ensimmäinen koordinaattori hankkeen alkuvuosina.

Rose Munisi työpöytänsä ääressä Makumiran yliopistolla toukokuussa 2026 (Kuva: KNK).

- Alku oli vaikea, koska kenelläkään meistä ei ollut kokemusta hanketyöstä. Mehän kaikki olemme opettajia, emme projektijohtajia. Siihen aikaan yliopistolla ja tiedekunnalla ei ollut vielä yhtään hanketta. Me opimme työtä tekemällä. Sinä ohjasit meitä eri tavoin, kuten järjestämällä työpajoja, Rose muistelee.

- Aloitimme siitä, miten järjestää koulutuksia yläkoulujen opettajille, ja pohdimme, mitä meiltä kouluttajina odotetaan. Kehitimme hankkeen teemoja, suunnittelimme täydennyskoulutuksen sisältöä. Me todellakin opimme tekemällä, opimme kokemuksen kautta, opimme korjaamalla omaa toimintaamme. Myös Lähetyseuran ohjeistukset auttoivat meitä, kuinka fokusoida työtä ja kuinka tehdä työtä hankkeen tavoitteiden mukaisesti.

UUTISKIRJE

- Me olimme todella innostuneita omasta PITA-hankkeestamme! Alun perin hanke kiinnittyi humanistis-kasvatustieteelliseen tiedekuntaan, ja näytti olevan irrallaan yliopiston hallinnosta. Nykyään hanke on vakiintunut ja integroitunut osaksi koko yliopiston työtä, se ei ole enää erillinen hanke, Rose kertoo.

Miten hankkeelle käy, kun Lähetysseuran rahoitus aikanaan päättyy? Jatkuuko hanke sen jälkeen, kyselin.

- Olemme nähneet hankkeen vahvuuden, emme halua sen kaatuvan. Lisäksi hanke on kouluttanut monia Makumiran lehtoreita ja hankekoulujen opettajia siinä, miten projekti toteutetaan. Näitä tietoja ja taitoja käyttämällä hankkeesta pitäisi tulla kestävä, hankkeen tulee jatkua, Rose pohtii. Tietenkin meidän pitää etsiä myös muuta taloudellista tukea hankkeelle nykyisen rahoituskauden loppuun mennessä. Myös koulujen omaa vastuuta on korostettava, koulut eivät voi olla riippuvaisia yksin Makumiran yliopiston täydennyskoulutushankkeesta.

- Kaikkien näiden hankevuosien aikana sydäntäni on koskettanut eniten se, miten hanke toimi korona-aikana, Rose kertoo. Koronarajoitusten vuoksi hankkeen koulutuksia ei voitu järjestää, mutta hanke ei kuitenkaan jättänyt kouluja yksin. Lähetysseuran päätöksen mukaan koulutuksiin varatulla rahalla hankekouluihin hankittiin käsienspesujärjestelmiä, joissa oli vesitankit, poljettavat hanat ja saippua-annostelijat. Hanke näytti, että se välittää koulujen lapsista ja nuorista myös kriisiaikaan, ei ainoastaan heidän oppimistuloksistaan, Rose päättää.

Hyvästelin Rosen ja astuin tiedekunnan toimistorakennuksesta ulos laatoitetulle käytävälle. Vastaani käveli englannin kielen lehtori **Irene Mollel**. Myös Irene on minulle tuttu monien vuosien takaa, aluksi opiskelijana ja myöhemmin työtoverina. Makumiran yliopistolla opiskellessaan hän osallistui myös omille kursseille. Valmistuttuaan hän on opettanut yliopiston viestintäkursseja ja osallistunut myös PITA-hankkeeseen kouluttajana. Kyselin häneltäkin, miten hanke on näyttäytynyt hänelle.

Englannin kielen lehtori ja PITA-hankkeen kouluttaja Irene Mollel (Kuva: KNK).

UUTISKIRJE

- PITA-hanke on päivittänyt opettajien pedagogista osaamista, opettajat ovat saaneet opetusmenetelmäopetusta ja taitoja oppilaiden osallistamiseen. Luonnontiedeaineiden opettajia on ohjattu, miten kehittää biologian, kemian ja fysiikan opetusta käytännönläheisemmäksi, Irene aloittaa.
 - Meitähän peloteltiin kouluaikana, että luonnontieteet ovat todella vaikeita oppiaineita, ja oikeastaan ne on tarkoitettu vain pojille ja miehille. Niinpä moni meistä tytöistä valitsi kieli- ja historia-aineet elämänurakseen, juoksi ikään kuin turvaan humanististen oppiaineiden pariin ajatellen, että ne ovat helppoja, vaikka todellisuudessa nekin ovat vaativia, Irene naurahtaa.
 - PITA-hankkeen koulutukset ovat avanneet meidät humanistisen alan opettajatkkin ymmärtämään, että luonnontieteet ovat opittavissa. Jos meitä olisi aikoinaan opetettu koulussa luonnontieteissä teorian sijaan käytännönläheisemmällä menetelmällä, olisimme ymmärtäneet paremmin, ja monen tytön unelma vaikkapa lääkärin ammatista olisi toteutunut. Minustakin olisi voinut tulla lentäjä niin kuin lapsena haaveilin, Irene sanoo ja nauraa päälle.
 - Me luulimme, että opetusvälineitä varten pitää aina olla rahaa, ilman rahaa koululla ei voi olla opetusvälineitä, Irene jatkaa. Nyt olen ollut itsekin kouluttamassa, miten opettaja voi improvisoida ja käyttää koulun ympäristöstä löytyviä materiaaleja opetusvälineiden valmistukseen.
 - Ympäristöstä löytyy vaikka mitä..., Irene jatkaa, mutta hänen äänensä hukkuu kampuksen yllä matalalla lentävän lentokoneen jylinään. Vaikenemme molemmat ja jäämme odottamaan metelin hiljenemistä. Katseemme kohtaavat ja purskahdamme nauruun samalla hetkellä.
- Yhtäkkiä näenkin Irenen uusin silmin, näen edessäni nuoren naislentäjän.
- Sinusta olisi tullut todella hyvä lentäjä, huudahdan hänelle.
 - Tiedätkö, tyttärelläni on nyt sama unelma! Se on uskomatonta. Minä annan hänelle kaiken tukeni, että hänen lentäjän unelmansa toteutuisi, Irene vakuuttaa.

Irene kertoo vielä, miten hankkeen ympäristöaiheiset koulutukset ovat auttaneet sekä koulutettavia että kouluttajia. Hankekouluihin on perustettu kasvimaita, joissa sovelletaan luomuviljelyn periaatteita ja viljellään kuivuutta kestäviä paikallisia perinteisiä lajikkeita. Irene on vienyt kasvimaakoulutusten opit kotiinsa, missä hänellä on oma pieni kasvima.

Seuraavaksi askeleeni veivät Makumiran yliopiston hallintorakennukselle ja yliopiston johtajan puheille. Teologian tohtori, professori **Faustin Mahali** aloitti Makumiran johdossa joulukuussa 2024. Pyysin häneltä viestiä uutiskirjeeni lukijoille.

UUTISKIRJE

Makumiran yliopiston johtaja Prof. Faustin Mahali 18.5.2026 (Kuva: KNK).

”Olen vielä uusi nykyisessä virassani Makumiran yliopiston johdossa, mutta Makumirassa aikoinaan teologiaa opiskelleena ja aiemmin täällä opettajana ja hallintojohtajana työskennelleenä tunnen hyvin Makumiran ja Lähetyseuran välisen kumppanuuden historian aina 1950-luvulta lähtien. Arvostan todella sitä, miten Suomen evankelis-luterilainen kirkko ja kristityt ovat Lähetyseuran välityksellä vuosikymmenien ajan tukeneet Makumiran yliopistoa ja sen akateemista koulutusta teologian, opettajienkoulutuksen ja musiikin alalla, ja viime vuosina myös opettajien täydennyskoulutusta PITA-hankkeen kautta.

Jumala teitä kaikkia runsaasti siunatkoon.”

Omassa työssäni vuosien mittaan täällä Makumirassa antoisinta on ollut yhteistyö opiskelijoiden kanssa, ja myöhemmin Merun maakunnan alueen hankekoulujemme opettajien kanssa. Työurani pitkäaikaisin työyhteisö Makumiran yliopiston opettajienkoulutuksessa on tarjonnut parasta mitä työyhteisö voi jäsenelleen tarjota: avointa yhteisen tekemällä oppimisen asennetta, luottamusta, työniloa. Olen siitä kiitollinen.

Lämpimin terveisin,

Katri

Katri Niiranen-Kilasi, opetusalan asiantuntija, Suomen Lähetyseura

Voit tukea työtäni myös taloudellisesti lahjoittamalla haluamasi summa MobilePaylla numeroon **58735** tai tilisiirrolla **FI38 8000 1400 1611 30**. Muista kirjoittaa viestikenttään minun nimeni, myös MobilePayssa.